

РЕЦЕНЗІЯ

доктора технічних наук, професора

Коваль Лідії Михайлівни

на дисертацію Мешко Андрія Миколайовича

**на тему: «Формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування
проектних технологій у професійній діяльності»,**

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю

015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність дослідження. Потреба у підготовці сучасних дизайнерів з високим рівнем професійних компетентностей, спрямованих на творчу діяльність у своїй професії та готовність до кар'єрного росту, зростає, особливо в контексті сучасних тенденцій української дизайн-освіти. Зміни стосуються передусім цілей та завдань навчання сучасних дизайнерів, що вимагає перегляду змісту та методик професійної підготовки майбутніх фахівців. У сфері освіти існує потреба у постійному оновленні змісту навчання, методик викладання та впровадженні інноваційних підходів, які відповідають актуальним умовам роботи у галузі дизайну. Таким чином, актуальність дослідження полягає у вирішенні проблеми відставання науково-теоретичного обґрунтування від практичного застосування проектних технологій у дизайні, формуванні фахової готовності майбутніх дизайнерів, що відповідає сучасним вимогам ринку та сприяє подальшому розвитку дизайн-освіти в Україні.

У зв'язку з цим немає сумнівів щодо актуальності дисертаційної роботи Андрія Мешко «Формування готовності майбутніх дизайнерів до використання проектних технологій у професійній діяльності».

Значимість роботи посилює і те, що її виконано в межах тематичного плану науково-дослідницької роботи кафедри теоретичних дисциплін та професійної освіти «Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності з етнодизайну у студентів закладів вищої мистецької освіти» (державний реєстраційний номер РК № 0119U001091).

Доцільність даної розвідки зумовлена тим, що у процесі наукового пошуку дисертанту вдалося виконати низку завдань, які у ракурсі зазначеної проблеми ще не були предметом окремого педагогічного дослідження в Україні й потребували своєчасного вирішення.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни забезпечена ґрунтовною джерельною базою, в якій відображено різні аспекти досліджуваної проблематики, що розкриті вітчизняними і зарубіжними дослідниками. Відмічаємо чіткість і вмотивованість

наукового апарату дослідження, коректність, логічну несуперечливість у визначенні об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження.

Обґрунтованість результатів дослідження підкріплюється застосуванням достатнього комплексу методів (теоретичних, емпіричних, статистичних), перелік яких розгорнуто представлений у вступній частині роботи. Методи підбрано та застосовано у відповідності до конкретних завдань експериментального дослідження.

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації А.М. Мешко відзначаються декількома рівнями наукової новизни (с. 24-25 дисертації): *уперше здійснено* системний аналіз теорії і практики формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності; *уточнено* сутність ключових понять і категорій дослідження («компетентність», «фахова компетентність», «фахова готовності дизайнерів», «проєктні технології» та ін.); *визначено* структуру, критерії та показники готовності майбутніх майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності; *спроєктовано* структурно-функціональну модель формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності, *визначенні* методи та педагогічні умови її ефективного реалізації; *створено* чат-бот на основі платформи штучного інтелекту blackbox для ефективного впровадження проєктних технологій у професійну діяльність майбутніх дизайнерів; *подальшого розвитку* набули питання навчально-методичного забезпечення формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності, зокрема завдяки широкому застосуванню цифрових технологій.

А.М. Мешко розроблено й упроваджено в підготовку майбутніх дизайнерів авторську програму «Проєктні технології», призначену для вдосконалення професійної підготовки і, відповідно, формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності;

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Зміст рукопису дисертаційної роботи логічно узгоджений, чітко структурований, послідовний. У дисертаційній роботі в повній мірі розкрито результати виконання кожного із п'яти поставлених дослідницьких завдань. За структурою, змістом та оформленням робота відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

Структура роботи зумовлена логікою дослідження й складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність дослідження; зазначений зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначені мета, гіпотеза,

завдання, об'єкт, предмет дослідження; окреслено комплекс методів; визначено експериментальну базу дослідження та етапи його організації; розкриті наукова новизна одержаних результатів, практичне значення дисертаційного дослідження та впровадження його матеріалів; представлено відомості про апробацію результатів, публікації, структуру та обсяг дисертації.

У першому розділі дисертації визначені певні терміни «компетентність» і «компетенція», таким чином, можна ствержувати про складну системну взаємозалежність всіх компонентів, які формують професійні компетенції, і їх вплив на професійну та особистісну самосвідомість майбутніх дизайнерів, а також на результативність творчої проєктної діяльності. У процесі фахової підготовки особливе значення має системна реалізація таких основних етапів: 1) забезпечення студентів необхідними професійними знаннями на теоретичних заняттях; 2) надання умов для набуття студентами практичних навичок під час практичних занять; 3) інтеграція основ психології спілкування та навичок ефективної комунікації в освітній процес; 4) формування у студентів професійної самосвідомості.

У другому розділі виявлені критерії ефективності готовності майбутніх дизайнерів до використання проєктних технологій в цілому, а також окремі складові цих критеріїв, дають змогу зробити висновок про те, наскільки ефективно майбутні дизайнери готові до використання проєктних технологій в закладах вищої освіти. Спроєктована авторська модель формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності з чотирьох блоків: *теоретико-методологічного* ґрунтується на закономірностях, наукових підходах та принципах професійного розвитку студентів під час дизайн-освіти у закладі вищої освіти, включаючи концептуальну основу досліджуваного процесу); *змістово-мотиваційний* (мотивація студентів до професійної діяльності та навчання, предметна специфіка процесу професійного становлення, освітні програми, засоби діагностики, програми практик, дисципліни професійно-практичного циклу); *методичний* (надає методіку формування культури проєктування серед студентів, причому ці методи, прийоми, засоби та форми мають художній (мистецький) компонент і використовуються як засоби для досягнення цілей та змісту дизайн-освіти, спрямованих на формування професійно-компетентного студента); *рефлексивний* (відображає функціонально-залежні етапи професійного становлення структурних компонентів, критерії та показники формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності).

У третьому розділі дисертації з метою поглибленого і цілеспрямованого вивчення проблеми формування готовності майбутніх дизайнерів до використання проєктних технологій у професійній діяльності висвітлено

експериментальне дослідження, яке охоплювало три етапи: констатувальний, формувальний та підсумковий. Експериментальним шляхом перевірено дієвість педагогічних умов і структурно-функціональної моделі формування готовності майбутніх дизайнерів до використання проєктних технологій у професійній діяльності під час вивчення дисциплін «Проєктні технології», «Проєктування».

Потрібно відмітити ефективність авторської методики, що базувалась на систематичному використанні міждисциплінарно-інтеграційного підходу, комп'ютерних та інтерактивних технологій, роботі за трьома напрямками: робота зі здобувачами вищої освіти індивідуально, робота в групових заняттях, робота з викладачами інших дисциплін в сукупності.

Вірогідність отриманих результатів і достовірність експериментального дослідження доведено з використанням статистичних методів обробки даних педагогічного експерименту, які свідчать про ефективність та доцільність впровадження розробленої автором моделі формування готовності майбутніх дизайнерів до використання проєктних технологій у професійній діяльності.

А.М. Мешко було здійснено аналіз, систематизацію та узагальнення результатів дослідження. Загальні висновки відповідають сформульованим завданням та меті дослідження і впливають з їх основних положень. Розміщені у додатках матеріали конкретизують і розширюють зміст дисертації, сприяють повноті сприйняття основного тексту роботи.

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих працях. Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладені у 9 публікаціях автора, з яких: 3 одноосібні статті у фахових наукових виданнях, 1 – у спільній фаховій публікації, 1 стаття, що додатково відображає наукові результати дослідження, 4 тези доповідей у матеріалах конференцій.

Зміст, обсяг та кількість друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії і надають автору право публічного захисту дисертаційного дослідження.

Дискусійні положення та побажання щодо вдосконалення змісту дисертації

Враховуючи актуальність досліджуваної проблеми, наукову новизну положень дисертації, вважаємо, що дисертаційне дослідження «Формування готовності майбутніх дизайнерів до використання проєктних технологій у професійній діяльності» є належним чином розкрито й обґрунтовано. Дисертація свідчить про високий рівень наукової обізнаності дослідника, вміння використовувати різноманітні методи дослідження та ознайомлення з багатим арсеналом наукових джерел як в Україні, так і за кордоном у вивченій галузі.

Таким чином, можна з упевненістю стверджувати про високий науковий рівень автора та його здатність аналізувати та узагальнювати наявний теоретичний та емпіричний матеріал, а також формувати самостійні висновки.

Водночас окремі концептуальні аспекти дисертації та методи, якими Мешко А.М. вирішував свої дослідницькі завдання, викликають обговорення та породжують ряд питань щодо уточнень у дослідницькому підході автора та певні зауваження стосовно представлення матеріалів у роботі:

1. Для вдосконалення змісту дисертації до програми слід було включити ще такі поняття, як «Врахування новітніх технологій», «Інтеграція бізнес-навичок», «Навчання підприємництву», «Екологічний дизайн», «Розширення практичної складової». Це могло б в більшій мірі підвищити ефективність структурно-функціональної моделі реалізації формування готовності до використання проєктних технологій майбутніх дизайнерів у професійній діяльності.

2. На нашу думку, в дисертаційному дослідженні бажано було б провести більш глибокий аналіз у сфері дизайну та вивчити останні тенденції у цій галузі. Навчальні програми повинні бути гнучкими і адаптованими, щоб вони відповідали сучасним вимогам і потребам студентів і майбутніх роботодавців. Дослідження мають включати широкий спектр аспектів в розвитку технологій, змін в культурному контексті, популярність конкретних стилів і напрямків дизайну, щоб забезпечити ретельне розуміння і глибокий аналіз сучасної ситуації у галузі дизайну.

3. Під час аналізу підготовки майбутніх дизайнерів до професійного розвитку бажано було б провести огляд проблем, з якими зіштовхуються випускники під час пошуку роботи. Це допоможе підвищити ефективність запропонованих автором нововведень у навчальному процесі, спрямованих на формування готовності до професійної діяльності.

4. У розробленій автором роботи моделі формування готовності майбутніх дизайнерів до використання проєктних технологій у професійній діяльності варто було б більш чітко представити методи діагностики, застосовані експертами у процесі формування експериментальної роботи (моніторинговий компонент моделі).

5. Дисертантом був опрацьований значний обсяг літературних джерел, що посприяло ґрунтовному аналізу досліджуваної проблеми. Разом з тим, не зайвим було б посилити проведений розгляд аналізом більшої кількості іноземних джерел останніх років.

Висловлені зауваження та побажання є рекомендаційними і не мають на меті піддавати сумніву наукові досягнення, практичне значення, а також загально позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальний висновок. За обсягом, характером фактичного матеріалу, ступенем його кількісного аналізу, рівнем наукової новизни й значущості результатів, обґрунтованості висновків дисертаційне дослідження Мешко А.М. «Формування готовності майбутніх дизайнерів до застосування проєктних технологій у професійній діяльності», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» і затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження про присудження доктора філософії», а його автор, Мешко Андрій Миколайович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Рецензент:

доктор технічних наук,
завідувач кафедри графічного дизайну
Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука

Лідія КОВАЛЬ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 02:25:57 03.05.2024

Назва файлу з підписом: Рецензія_Коваль(Мешко).pdf
Розмір файлу з підписом: 3.1 МБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія_Коваль(Мешко).pdf
Розмір файлу без підпису: 3.1 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: КОВАЛЬ ЛІДІЯ МИХАЙЛІВНА
П.І.Б.: КОВАЛЬ ЛІДІЯ МИХАЙЛІВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 3091112725
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 02:25:54
03.05.2024
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000490E6101D7011205
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.04.15 13:00